

การศึกษาครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษารูปแบบการออม วัตถุประสงค์การออม ปัจจัยที่กำหนดการออม และศึกษาถึงแนวโน้มการออมของครัวเรือนในชนบทของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ในอนาคต กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครัวเรือนในชนบทภาคตะวันออกเฉียงเหนือทั้งสิ้น 1,108 ครัวเรือน ครอบคลุม 13 จังหวัด ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายชั้น (Multi-stage random sampling) เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม และสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS ใช้สถิติ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน F-test การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณ (Multiple Regression) และการวิเคราะห์สหสัมพันธ์เชิงซ้อน (Correlation Analysis)

ผลการศึกษา พบว่า หัวหน้าครัวเรือนส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ซึ่งมีอายุระหว่าง 40-49 ปี จบการศึกษาระดับประถมศึกษาปีที่ 6 มีสมาชิกในแต่ละครัวเรือนที่อาศัยอยู่ปัจจุบัน 2-4 คน ซึ่งมีจำนวนผู้มีงานทำเฉลี่ย 2 คน ครัวเรือนส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกรรมเป็นอาชีพหลัก และประกอบอาชีพเสริมโดยการรับจ้างแรงงาน รายได้ส่วนใหญ่มาจากกำไรจากการทำการเกษตร โดยมีรายได้ระหว่าง 30,000-49,999 บาทต่อปี และมีค่าใช้จ่ายเฉลี่ย 13,832 บาทต่อปี มีหนี้สินเฉลี่ย 98,396 บาทต่อครัวเรือน มีการค้าประกัน 84,543 บาทต่อครัวเรือน และมีการลงทุน 43,803 บาทต่อปี ครัวเรือนส่วนใหญ่มีการเพาะปลูกไว้เพื่อบริโภคในครัวเรือน ส่วนใหญ่ครัวเรือนได้รับสวัสดิการทั้งที่รัฐบาลจัดให้และประชาชนจัดเอง โดยได้รับหลักประกันสุขภาพ (30 บาทรักษาทุกโรค) กองทุนหมู่บ้าน ธนาคารประชาชน ตามลำดับ

รูปแบบการออมของครัวเรือน แบ่งเป็น 2 รูปแบบ คือ 1) การออมในรูปตัวเงิน พบว่า ครัวเรือนส่วนใหญ่ออมเงินกับธนาคารหมู่บ้าน ฅาปนกิจสงเคราะห์ กรมธรรม์ประกันชีวิต และการออมโดยการฝากเงินที่ธนาคารเพื่อการเกษตร ตามลำดับ โดยมีมูลค่าการออมในรูปตัวเงินเฉลี่ย 32,972 บาทต่อครัวเรือน ซึ่งครัวเรือนเห็นว่าการออมดังกล่าวสะดวก เนื่องจากสถานที่ทำการอยู่ใกล้บ้าน และเพื่อเป็นหลักทรัพย์ในการค้าประกันเงินกู้ 2) การออมที่ไม่เป็นตัวเงิน ได้แก่ การออมในรูปทรัพย์สินโดยมีราคาเฉลี่ย 125,837 บาท ต่อครัวเรือน ได้แก่ บ้านพร้อมที่ดิน รถจักรยานยนต์ ที่ดินเปล่า/ที่นา/ไร่/สวน ซึ่งส่วนใหญ่ได้รับเป็นมรดก และมีการออมเงินในรูปของการเลี้ยงสัตว์เฉลี่ย 33,560 บาทต่อครัวเรือน ได้แก่ เป็ด-ไก่ วัว หมู ตามลำดับ ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อขายและบริโภคในครัวเรือน

วัตถุประสงค์การออมของครัวเรือนส่วนใหญ่ เพื่อใช้ในยามเจ็บป่วย/ชราร้อยละ 79 รองลงมา คือ เพื่อใช้ในการศึกษาของสมาชิกในครัวเรือนร้อยละ 70 เพื่อใช้เป็นทุนในการจัดตั้งธุรกิจร้อยละ 36 และเพื่อหาผลประโยชน์ร้อยละ 25 ปัจจัยที่กำหนดการออมของครัวเรือนในชนบทของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า รายได้ สมาชิกในครัวเรือน อาชีพหลักและหนี้สินของครัวเรือน มีความสัมพันธ์ต่อการออมของครัวเรือนในเชิงบวก

แนวโน้มการออมเงินในอนาคตของครัวเรือนในชนบทของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ครัวเรือนมีความต้องการออมเงินเพิ่มขึ้นร้อยละ 80.2 โดยจะออมเมื่อมีรายได้เพิ่มขึ้นร้อยละ 49.7 และจะออมเมื่อมีปัญหาด้านสุขภาพ และเมื่อมีค่าใช้จ่ายลดลง ส่วนครัวเรือนที่ระบุว่าจะไม่ออมเงินในอนาคต ให้เหตุผลว่ารายได้น้อยไม่มีเงินเหลือฝาก นำเงินไปลงทุนเพราะเห็นว่าค่าตอบแทนสูงกว่าและเก็บไว้กับตัว ทั้งนี้เพื่อความสะดวกและความคล่องตัวในการนำเงินออกมาใช้

The purposes of this study were to examine saving models, saving objectives, and factors of determining saving ; and to investigate a future trend of household saving in the rural sector of northeast region. The sample consisted of totally 1,108 households in the rural area of northeast Thailand covering 13 provinces, obtained by using the multistage random sampling technique. The data were collected by the uses of a questionnaire and an interview form. The statistical data were analysis by the use of the SPSS Program and statistics of percentage, mean, standard deviation, F-test, multiple regression analysis, and complex correlation analysis.

The results of the study were as follows : Most of the household heads were male, aged 40-49 year, completed Prathomsueksa (grade) 6 level, had 2-4 members currently living in each household, and with an average of 2 persons who had jobs. Most of the households had a chief occupation of farming and a supplementary occupation of being hired in labor. Most of their income were profits from farming with incomes of 30,000-49,999 bath per year, and an average expense of 13,832 bath per year. They had an average debt of 98,396 bath per household, an average guarantee for 84,543 bath per household, and an investment of 43,803 bath per year. Most of the households cultivated plants for household consumption. Most of the households received the welfare provided by the government and the people themselves by receiving from health insurance (30 bath for universal care), village funds, and people's bank respectively.

For the household saving models, they were divided into these 2 models :
1) For saving in the cash from, in was found that most of these households saved their money at the village banks, cremation welfare, life insurance policy, and saving by depositing money in the bank for Agriculture respectively. The average of saving in the cash from was 32,972 bath per household. These households viewed that the saving mentioned was convenient because the offices were close to their

homes and for being property to guarantee their loans. 2) Saving which was not cash included : saving in the form of assets with an average cost of 125,837 bath per household consisting of house with the land, motorcycles, empty land / rice farm land / upland crop land / gardens. Most of these things were given as heritages. Also, they saved money in the form of animal husbandry at an average of 33,560 bath per household including ducks-chickens, cows, and hogs respectively. These were for the purposes of selling and household consumption.

The purposes of household saving were mostly to spend while being ill / old at 79 percent and next from most, to spend on education of household members at 70 percent, to spend on funds in establishing business at 36 percent, and to spend on seeking benefits at 25 percent. For the factors determining household saving in the rural area of northeast Thailand, it was found that income, household members, chief occupation, and household debts were positively related to household.

For the future trend in money saving of the households in the rural area of northeast Thailand, it was found that these households wanted to increase their money saving at 80.2 percent. They would save more money when their incomes increased, at 49.7 percent. Also, they would save money when they had health problems and when their expenses decreased. However, the households which identified that they would not save money in the future gave these reasons : small incomes, no money left for depositing, spending the money on investment because they viewed that the Consumptions, were higher, and keeping the money with themselves for convenience and rapidity in spending the money.